

10 Ιανουαρίου 2024

Άγιος Γρηγόριος Επίσκοπος Νύσσης

[Θέατρο](#), [Κινηματογράφος](#), [Ντοκυμανταίρ](#), [TV και Διαδίκτυο](#) / [Πολυμέσα - Multimedia](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Άγιος Γρηγόριος Επίσκοπος Νύσσης

Άγιος Γρηγόριος Επίσκοπος Νύσσης

Εορτάζει στις 10 Ιανουαρίου εκάστου έτους.

Η Μούσα Γρηγόριος, ου Νύσσα θρόνος,

ου Πιερίαν, αλλ Έδèm σκηνήν έχει.

Γρηγόριον δεκάτη θανάτου κνέφας αμφεκάλυψεν.

Βιογραφία

Ο Άγιος Γρηγόριος γεννήθηκε στη Νεοκαισάρεια του Πόντου το 332 μ.Χ. και ήταν αδελφός του Μεγάλου Βασιλείου. Παίρνει την ίδια μόρφωση με τον μεγάλο του αδελφό, ξεχωρίζει δε κι αυτός για την ευφυΐα του, την επιμέλεια του και την φιλοσοφικότερη ιδιοφυΐα του και είχε χειροτονηθεί αναγνώστης.

Ο Γρηγόριος νυμφεύεται τη Θεοσέβεια, (πραγματικά αγία γυναίκα), που γρήγορα την αρπάζει ο θάνατος. Ισχυρός χαρακτήρας καθώς ήταν, δεν απελπίζεται, και στα σαράντα του χρόνια γίνεται επίσκοπος Νύσσης (σήμερα Νεμσεχίρ), μιας κωμοπόλεως της Καπαδοκίας. Οι Αρειανοί, όμως, του έφεραν μεγάλες ενοχλήσεις. Αντιλαμβανόμενοι, ότι στο πρόσωπό του η αίρεσή τους θα είχε σπουδαιότερο πολέμιο, σχεδίασαν να τον εξοντώσουν. Τον κατηγορήσαν λοιπόν, ότι εξελέγη Επίσκοπος αντικανονικά και σφετερίστηκε χρήματα της Εκκλησίας. Τις κατηγορίες υπέβαλε κάποιος με το όνομα Φιλόχαρης, όργανο των Αρειανών, προς τον διοικητή του Πόντου Δημοσθένη, προς τον οποίο ο Μέγας Βασίλειος έγραψε και επιστολή. Για την κατηγορία της καταχρήσεως παρακάλεσε να γίνει ο έλεγχος για να δειχθεί η συκοφαντία, για την αντικανονική χειροτονία λέγει ότι η ευθύνη είναι δική του, διότι αυτός χειροτόνησε και ότι, σε κάθε περίπτωση, δεν είναι σωστό να δικάσει επί της υποθέσεως αυτής σύνοδος Επισκόπων, των οποίων η εκκλησιαστική θέση δεν ήταν σε κανονική τάξη.

Η επίκληση του Βασιλείου απέβη άκαρπη. Ο αυτοκράτορας Ουάλης ήθελε να αποφευχθεί το θέμα. Το 376 μ.Χ. ο Γρηγόριος καθαιρείται ερήμην από σύνοδο Αρειανών Επισκόπων του Πόντου και της Γαλατίας. Και ο Γρηγόριος, καταδιωκόμενος, αναγκαζόταν να πλανάται και να κρύβεται. Η περιπέτεια έληξε τον Αύγουστο του έτους 378 μ.Χ., όταν απέθανε ο Ουάλης. Ο Γρηγόριος επανήλθε στη Νύσσα, όπου του επιφυλάχθηκε θριαμβευτική υποδοχή.

Κατά το φθινόπωρο του 379 μ.Χ. έλαβε μέρος στη Σύνοδο της Αντιόχειας, η οποία συνήλθε ιδίως για την αίρεση του Απολλιναρίου. Ο Απολλινάριος, ερμηνεύοντας κατά γράμμα χωρίο της Αγίας Γραφής (κατά Ιωάννη α' 14), υποστήριζε ότι ο Θεός Λόγος έγινε σάρκα, όχι σάρκα και ψυχή. Αρνήθηκε τον ανθρώπινο νου, την ανθρώπινη ψυχή και θέληση του Ιησού Χριστού ως στοιχεία διασπαστικά της ενότητός Του και αντίθετα προς την τελειότητά Του και αντικατέστησε τα στοιχεία αυτά με τη θεία επενέργεια. Δίδασκε, δηλαδή, στην ουσία, ότι ο Ιησούς Χριστός δεν είναι τέλειος Θεός ούτε τέλειος άνθρωπος. Πολλοί νόμιζαν ότι ο Απολλινάριος δέχθηκε την επίδραση της πλατωνικής και νεοπλατωνικής φιλοσοφίας, αλλά το πιθανότερο είναι, καθώς πιστεύει ο Γρηγόριος Νύσσης, ότι αφετηρία στη χριστολογική του διδασκαλία είναι χωρίο επιστολής του Αποστόλου Παύλου (προς Θεσσαλονικείς Α', ε' 23). Στη Σύνοδο ο Άγιος ανασκεύασε τις κακόδοξες θεωρίες του Απολλιναρίου. Επίσης, η Σύνοδος του ανέθεσε αποστολή

για την Εκκλησία της Βαβυλωνίας και με την ευκαιρία αυτή επισκέφθηκε και τους Αγίους Τόπους.

Ο Θεός τον αξιώνει επίσης, να γίνει το κυριότερο όργανο Του στη Β' Οικουμενική σύνοδο, το 381 μ.Χ. στην Κωνσταντινούπολη, και κατατροπώνει στην κυριολεξία τους πνευματομάχους του Μακεδονίου, με «... τη μάχαιρα που δίνει το Πνεύμα και η οποία είναι ο λόγος του Θεού» (Προς Έφεσίους στ' 17). Στις συζητήσεις εκείνες, ο Γρηγόριος ο Νύσσης τόσο πολύ είχε διακριθεί, ώστε ονομάστηκε «Πατήρ Πατέρων και Νυσσαίων Φωστήρ». Ο δε Μέγας Θεοδοσίος τον ονόμασε στύλο της Ορθοδοξίας. Πέθανε ειρηνικά, αφού άφησε πολύ αξιόλογα έργα: ερμηνευτικά, δογματικά, κατηχητικά, λόγους ηθικούς, εορταστικούς, εγκωμιαστικούς, επιταφίους και έναν επιμνημόσυνο στον αδελφό του Μέγα Βασίλειο.

Απολυτίκιον (Κατέβασμα)

Ήχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείον γρήγορσιν, ενδεδειγμένος, στόμα σύντονον, της ευσέβειας, ανεδείχθης Ιεράρχα Γρηγόριε τη γαρ σοφία των θείων δογμάτων σου, της Εκκλησίας ευφραίνεις το πλήρωμα. Πάτερ όσιε, Χριστόν τον Θεόν ικέτευε, δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος.

Κοντάκιον

Ήχος α'. Χορός Άγγελικός

Της Εκκλησίας ο ένθεος Ιεράρχης, και της σοφίας σεβάσμιος μυστολέκτης, Νύσσης ο γρήγορος νους Γρηγόριος, ο συν Αγγέλοις χορευών, και εντρυφών τω θείω φωτί, πρεσβεύει απαύστως υπέρ πάντων ημών.

Έτερον Κοντάκιον

Ήχος β'. Την εν πρεσβείαις.

Το όμμα της ψυχής, γρηγορών Ιεράρχα, ως γρήγορος Ποιμήν, ανεδείχθης τω κόσμω, και ράβδω της σοφίας σου, παμμακάριστε Όσιε, πάντας ήλασας, τους κακοδόξους ως λύκους, αδιάφθορον, διατηρήσας την ποιμήνην, Γρηγόριε πάνσοφε.

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Άγιος Γρηγόριος Επίσκοπος Νύσσης

Άγιος Γρηγόριος Επίσκοπος Νύσσης

Άγιος Γρηγόριος Επίσκοπος Νύσσης

Πηγή: saint.gr